

№ 18/1961.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands lands-
ting med förslag till första tillägg till
ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för
landskapet Åland under år 1961.

Sedan landskapsstyrelsen överlämnade sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat för ordinarie medel för år 1961 hava nya anslagsbehov tillkommit, vilka föranleda nedan upptagna förslag till tillägg till förenämnda budget.

Enligt lagarna den 30 december 1960 om vissa allmänna grunder för avgifter, ersättningar och arvoden inom medicinalväsendet samt om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (FFS 547 och 546/60) sker i fråga om läkarnas avlöningar både vid statens sjukhus och de sjukhus som erhålla lagstadgat statsunderstöd den 1 april 1961 övergång till ett totalavlöningsystem. Med anledning härav har Regeringen i den 3 innevarande mars avlåten proposition till Riksdagen angående tillägg till och ändringar i statsförslaget för år 1961, framkommit med förslag i ärendet.

Övergången till sagda avlöningsystem förutsätter, att poliklinikarvoden vid statens sjukvårdsinrättningar upphävas. Vid dessa inrättningar kommer läkarnas avlöning att regleras på basen av den ordinarie avlöningen och det därtill anslutna dyrortstillägget samt ett särskilt sjukhustillägg och en jourersättning. Därjämte erlägges åt sjukhusläkare ett arvode, som motsvarar den avgift eller ersättning, vilken tidigare uppbars för läkarintyg eller -utlåtande. Härutöver skulle chefläkararvoden omregleras.

På grund av övergången till det nya avlöningssystemet föreslår Regeringen, att placeringen i avlöningsklasser av läkartjänsterna och -befattningarna vid statens sjukvårdsinrättningar skulle justeras. Förslaget innebär att överläkares avlöning i nuvarande avlöningsklass 31 skulle uppflyttas till 34 eller 35 avlöningsklassen beroende på tjänsteställningen och underläkares avlöning från nuvarande 29 avlöningsklassen till 31 avlöningsklassen.

Sjukhustillägget är i enlighet med 14 § lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar (FFS 1030/42) ett tilläggsarvode, som närmast grundar sig på det till sjukhusläkartjänsterna anslutna arbetets särskilda karaktär, arbetsskyldigheten och arbetsförhållandena. Sjukhustillägget skulle beräknas i procent av grundlönen och fastställas i markbelopp. De för sjukhustillägg föreslagna anslagen hava i propositionen beräknats så att tillägget för läkartjänsterna vid läns- och allmänna sjukhusen skulle vara 70 procent, likväl så att assistentläkares sjukhustillägg skulle utgöra 50 procent av grundlönen eller, då vederbörande

innehar medicine- eller kirurgiedoktorsgrad eller innehaft ordinarie assistentläkartjänst under minst två år, 70 procent av grundlönen. I fråga om andra än ovan nämnda läkartjänster som finnas eller inrättas vid de ovan avsedda sjukhusen och inrättningarna, skulle sjukhustillägget vara lika stort som vad ovan fastställts i fråga om den grupp av läkartjänster med vilken ifrågakommande annan läkartjänst närmast bör jämföras. Sjukhustilläggets markbelopp skulle vid allmänna förhöjningar av tjänstemannaavlöningarna höjas i samma proportion som grundlönerna.

Sjukhusläkarnas allmänna arbetstid, med undantag för jour, skulle fastställas till i genomsnitt 37 timmar i veckan, i vilket timantal även skulle ingå tiden för de av värden av de sjuka påkallade förberedande åtgärderna. Sjukhusjouren tillkommande ersättning skulle utgöra timlönen förhöjd med 100 eller 120 procent beroende på jourens aktivitet. För beredskap föreslås en ersättning om 10 procent av nämnda timlön.

Chefläkararovedet föreslås med beaktande av sjukhusets storlek utgå med 10-30.000 mark i månaden i enlighet med vad av medicinalstyrelsen närmare fastställles.

För de arvoden, som skola erläggas till sjukhusläkarna för av dem avgivna intyg ^{och} utlåtanden, föreslår Regeringen i utgiftsstaten ett anslagsmoment/^{samt} i inkomststaten ett motsvarande inkomstmoment. I inkomststaten föreslås likaså ett moment för inkomster av ersättningar som inflyta till staten för undersökning och vård av försäkrade patienter i poliklinikerna. Då avsikten är, att medicinalstyrelsen på fastställda detaljerade villkor skulle kunna bevilja läkare vid statens sjukvårdsinrättning rätt att emot ersättning använda sjukhusets apparatur och vårdpersonal för skötseln av särskilt insända privatpatienter och för undersökning av prov, som tagits av dem utanför sjukhusets regelbundna arbetstid, föreslår Regeringen ytterligare att i inkomststaten skulle upptagas ett moment för de ersättningar, som skola uppbäras för sådan till äventyrs beviljad rätt.

Övergången till totalavlöningsystemet berör framförallt Ålands centralsjukhus och i viss mån även Kumlinge sjukstuga. Däremot inbegriper förslaget icke tuberkulossanatorier. Enär regeringspropositionens öde i Riksdagen för närvarande är ovisst, har landskapsstyrelsen icke ansett det motiverat, att i föreliggande budgetförslag upptaga specificerade anslagsmoment i enlighet med sagda proposition utan föreslår landskapsstyrelsen i stället att de av det nya avlöningsystemet härledda inkomsterna skulle i inkomststaten upptagas under respektive moment för diverse inkomster och utgifterna åter i utgiftsstaten upptagas i gene-

rella undermoment under respektive huvudmoment för avlöningar.

På grund av övergången till totalavlönningssystemet för sjukhusläkarna kommer beloppet av landskapsunderstödet till Grelsby sjukhus att ändras. I enlighet med den förenämnda regeringspropositionen har förslag till de härav föranledda ändringarna i utgiftsstaten icke upptagits i detta förslag.

Enligt landskapslagen den 17 juli 1957 om allmänna vägar i landskapet Åland (23/57) äger kommunerna deltaga i kostnaderna för byggnade och underhåll av inom kommunens område belägna bygdevägar. De ersättningar, som kommunerna äga utbetala fastställes för varje år i efterhand av landskapsstyrelsen. Sedan dylika ersättningar numera kunnat utkrävas av kommunerna, har härför nödiga moment upptagits i inkomststaten.

Enligt finansministeriets cirkulär № 340 av den 26 januari 1961 kan åt maskin(ren-)skriverskor erläggas maskinskrivningstillägg. Maskinskrivningstillägget fastställes på grundvalen av det sammanlagda beloppet av vederbörandes grundlön (årsarvode) samt ålders- och dyrortstillägg sålunda, att detsamma utgöres av skillnaden mellan 11 och 12 avlöningsklasserna, ifall vederbörande vid förrättat maskinskrivningsprov har ådagalagt sig besitta en snabbhet av minst 8.500 nettonedslag per halvtimme och skillnaden mellan 11 och 13 avlöningsklasserna, ifall vederbörande besitter en snabbhet av minst 9.500 nettonedslag. Sedan en av landskapsstyrelsens maskinskriverskor vid förrättat maskinskrivningsprov ådagalagt en snabbhet utöver 9.500 nettonedslag, har landskapsstyrelsen beviljat henne ett maskinskrivningstillägg, utgörande skillnaden mellan 11 och 13 avlöningsklasserna. På grund härav har ett för detsamma erläggande erforderligt anslagsmoment upptagits i utgiftsstaten av förslaget.

Utbildningen av polismanskap bedrives i vårt land dels vid Statens Polisskola på Sveaborg och dels vid av Rörliga Polisen anordnade s.k. rekrytklasser. I praktiken har det visat sig ändamålsenligt att vid Rörliga Polisens kurser enbart utbilda polismanskap för de största städerna, medan övrig polispersonal erhålla sin skolning vid Statens Polisskola. All utbildning av t.ex. poliser från landskapet Åland har sålunda försiggått vid Statens Polisskola. Vid sistnämnda skola anordnas även svenskspråkiga kurser, men med långa och ojämna mellantider. Den senaste svenskspråkiga manskapskursen anordnades för något år sedan och ett stort antal av landskapets poliser deltog då i denna. Forfarande sakna dock ett tiotal yngre poliskonstaplar nödig teoretisk grundutbildning. För att erhålla ett i alla avseenden gott och välutbildat polismanskap

i landskapet - något som alldeles särskilt är betydelsefullt med hänsyn till den starkt ökade turisttrafiken - har fråga väckts därom, huruvida landskapsstyrelsen kunde anordna en egen grundkurs för polismanskapet på Åland. Vid förberedande kontakter med ministeriet för inrikesärendena kunde en mycket positiv inställning till förslaget utrönas. Ett kursprogram har i enlighet med inrikesministeriets anvisningar utarbetats på grundvalen av den undervisning, som meddelas vid Rörliga Polisens rekrytkurser och har erforderlig lärarpersonal vidtalats. Kursen omfattar tio veckor eller 421 timmar och har densamma begynt den 13 mars 1961. Såsom lärare verka härvarande jurister och polisbefäl ävensom vissa speciallärare. Endast en lärare från riket måste anlitas. Det betyg, som utgives åt godkänd elev, medför kompetens till äldre polis-konstapelstjänst. Den pågående kursen motsvarar tillfullo manskapsklassen vid Statens Polisskola. Kostnaderna för kursens anordnande hava beräknats till 1.450.000 mark och har nödiga tilläggsanslag för ändamålet föreslagits under berörda moment.

Enligt 12 § 5 mom. förordningen den 19 januari 1943 angående avlöning i statens tjänster eller befattningar, såsom detta lagrum lyder i förordningen den 29 december 1956 (FFS 70/56) bestämmes dyrortstillägget för bl.a. tjänste- och befattningsinnehavare inom polisväsendet, vars tjänstgöringsort omfattar visst distrikt enligt den ort, där innehavare av tjänst eller befattning är stadigvarande bosatt. Är innehavare av tjänst eller befattning ej bosatt i sitt distrikt, erlägges åt honom dyrortstillägg endast, såvida hans sätt att vara fast bosatt utanför distriktet grundar sig på förordnande eller tillstånd, som givits i allmänt intresse. Dyrortstillägget bestämmes härvid efter den ort, där innehavaren av tjänst eller befattning på grund av förordnande eller tillstånd är bosatt. Då genominkorporeringen av vissa delar av Jomala kommun med Mariehamns stad situationer skapats, som kunna tänkas motivera beviljande av rätt till dyrortstillägg har för ändamålet föreslagits nödigt tilläggsanslag.

Enligt tuberkuloslagen den 26 juli 1960 (FFS 355/60), som trädde i kraft den 1 januari 1961, är vården av tuberkulospatient eller person, som befaras lida av tuberkulos i kommunal tuberkulosvårdanstalt ävensom konvalescentvården avgiftsfri, vilket innebär, att samtliga mediciner och ordinationer måste bekostas av anstalten, som härför erhåller statsunderstöd. Då Ålands Tuberkulosbyrå är pliktig att tillhandahålla nödiga medicinalier inom dess verksamhetsområde, har för ändamålet föreslagits ett anslag om 1.000.000 mark.

Såsom bidrag för grundläggande av ett äppelmusteri har åt Ålands

Fruktodlarförening föreslagits 200.000 mark.

Ålands centralsjukhus är i största behov av en ny respirator för behandling av andningsförslamade patienter. För ändamålet har därför föreslagits nödigt anslag. Enligt 2 § förordningen den 3 maj 1957, om ersättande av kostnaderna för vården av andningsförslamningspatienter, sådant detta lagrum lyder i förordningen den 7 oktober 1960 (FFS 399/60) ersättas kostnaderna för anskaffning av den för vården av andningsförslamningspatienter nödiga specialapparaturen av staten till fulla beloppet.

På grund av mellankommande omständigheter har ett tilläggsanslag om 2.000.000 mark utöver tidigare för ändamålet reserverade 5.000.000 mark för anskaffande av en ny grävmaskin till lantbruksavdelningen föreslagits.

För anskaffande av ett andra gruskrossaggregat för vägavdelningens behov har utöver i tredje tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1960 föreslagna 2.500.000 mark ytterligare föreslagits ett lika stort belopp.

För uppförande av en bostadslokal för maskinmontör-gårdskar i vägavdelningens planerade garage- och lagerbyggnad i Hammarland har föreslagits 2.500.000 mark.

Ehuru lag det medgiver har i riket byggnadsunderstöd för uppförande av folkhögskolebyggnader under de senaste åren icke beviljats. Däremot har i statsförslaget för år 1961 upptagits 40.000.000 mark för utgivande av långfristiga lån med låg ränta för ifrågavarande ändamål. Då Ålands folkhögskola befinner sig i motsvarande situation som de åberopade folkhögskolorna i riket, har i förslaget upptagits ett anslag om 8.000.000 mark för beviljande av byggnadslån åt Ålands folkhögskola.

Landstinget har vid sin höstsession år 1960 hemställt hos landskapsstyrelsen om upptagande av anslag för bosättningslån i tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1961. Sedan landskapsstyrelsen kunnat konstatera att i statsförslaget för år 1961 på Riksdagens initiativ upptagits ett anslag om 200.000.000 mark för utgivande av bosättningslån, har landskapsstyrelsen i föreliggande förslag upptagit ett anslag om 1.000.000 mark för samma ändamål.

I övrigt hänvisas till den detaljmotivering, som följer efter sifferbudgeten.

Med hänvisning till vad ovan framhållits får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå,

att Landstinget ville antaga följande för-

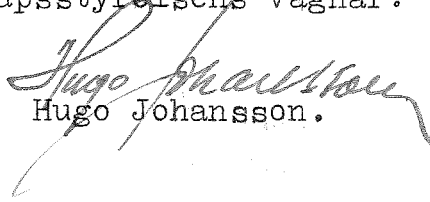
-6-

slag till första tillägg till ordinarie
inkomst- och utgiftsstaten för landskapet
Åland under år 1961,

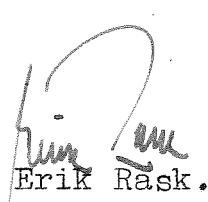
Mariehamn, den 16 mars 1961.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Landskapskamrer

Erik Rask.

-7-

INKOMSTER.

2 Avdelningen.

=====

I. Inkomster från landskapets sjukvårdsinrättningar.Ålands centralsjukhus.

2. Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster	500.000
---	---------

Kumlinge sjukstuga.

12. Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster	10.000
--	--------

Summa I kap. 510.000

Summa 2 Avdelningen 510.000

3 Avdelningen.

=====

I. Inkomster av blandad natur.Övriga inkomster av blandad natur.

24. Kommunernas andelar i föregående års kostnader för underhåll av bygdevägar	307.000
---	---------

Summa I kap. 307.000

Summa 3 Avdelningen 307.000

4 Avdelningen.

=====

II. Ersättningar, som för byggande av bygdevägar med
stöd av väglagen skola indrivnas hos kommunerna.

1. Kommunernas andelar i föregående års kostnader för byggande av bygdevägar	690.000
---	---------

Summa II kap. 690.000

Summa 4 Avdelningen 690.000

5 Avdelningen.

=====

I. Finansieringsinkomster.Avräknings- och ränteinkomster.

1. Statsanslag för skattefinansiell utjämning:	
a) Förskott för år 1961	25.498.000

Summa I kap. 25.498.000

Summa 5 Avdelningen 25.498.000

Summa inkomster mk 27.005.000

=====

UTGIFTER.

2. Huvudtiteln. Landskapsstyrelsen.

=====

I. Centralförvaltningskostnader.

1. Avlöningar:

maskinskrivningstillägg (förslagsanslag)	35.000
--	--------

Summa I kap. 35.000	
---------------------	--

Summa 2 Huvudtiteln 35.000	
----------------------------	--

3 Huvudtiteln. Polisvården.	
-----------------------------	--

=====	
-------	--

I. Polisinrättningen i Mariehamn.

9. Till landskapsstyrelsens disposition för polis- inrättningen	600.000
--	---------

Summa I kap. 600.000	
----------------------	--

II. Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:

dyrortstillägg (förslagsanslag)	70.000
---------------------------------------	--------

7. Till landskapsstyrelsens disposition för polis- väsendet på landet	200.000
--	---------

Summa II kap. 270.000	
-----------------------	--

Summa 3 Huvudtiteln 870.000	
-----------------------------	--

4 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården.	
---------------------------------------	--

=====	
-------	--

II. Ålands centralsjukhus.

1. Avlöningar:

av totalavlöningsystemets införande föranledda kostnader (förslagsanslag)	7.000.000
--	-----------

Summa II kap. 7.000.000	
-------------------------	--

IV. Ålands tuberkulosbyrå.

7. Medicinalier (förslagsanslag)	1.000.000
--	-----------

Summa IV kap. 1.000.000	
-------------------------	--

V. Kumlinge sjukstuga.

1. Avlöningar:

av totalavlöningsystemets införande föranledda kostnader (förslagsanslag)	100.000
--	---------

Summa V kap. 100.000	
----------------------	--

Summa 4 Huvudtiteln 8.100.000	
-------------------------------	--

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildnings-	
--	--

=====	
-------	--

väsendet.	
-----------	--

=====	
-------	--

I. Ålands lyceum.

-9-

4. Städning (förslagsanslag)	400.000
Summa I kap. 400.000	
Summa 5 Huvudtiteln 400.000	
6 Huvudtiteln. Näringarnas främjande. =====	
<u>IV. Särskilda anslag.</u>	
1. Understöd åt föreningar:	
d) Ålands Fruktodlarförening	200.000
Summa IV kap. 200.000	
Summa 6 Huvudtiteln 200.000	
9 Huvudtiteln. Diverse anslag. =====	
<u>I. Särskilda anslag.</u>	
14. För utbildning av polismän (förslagsanslag)	650.000
Summa I kap. 650.000	
Summa 9 Huvudtiteln 650.000	
10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter. =====	
<u>II. Hälso- och sjukvården.</u>	
7. Anskaffning av respirator till Ålands centralsjukhus	750.000
Summa II kap. 750.000	
<u>IV. Näringarnas främjande.</u>	
1. Anskaffning av maskiner för jordförbättringsarbeten	2.000.000
Summa IV kap. 2.000.000	
<u>V. Kommunikationsväsendet.</u>	
2. Anskaffning av vägmaskiner (reservationsanslag) ...	2.500.000
4. Lager- och garagebyggnader (reservationsanslag) ...	2.500.000
Summa V kap. 5.000.000	
Summa 10 Huvudtiteln 7.750.000	
11 Huvudtiteln. Understödslån. =====	
<u>II. Undervisnings- och bildningsväsendet.</u>	
3. Byggnadslån åt Ålands folkhögskola	8.000.000
Summa II kap. 8.000.000	
<u>III. Särskilda anslag.</u>	
7. Bosättningslån	1.000.000
Summa III kap. 1.000.000	
Summa 11 Huvudtiteln 9.000.000	
Summa utgifter mk 27.005.000 =====	

-10-

Detaljmotivering.Inkomster.2 Avd. I:2. Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster.

Tillägg 500.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag beräknas i avgifter och ersättningar för läkarintyg och -utlåtanden, ersättning för undersökning och vård av försäkrade patienter samt eventuella ersättningar för användning av centralsjukhusets apparater och vårdpersonal vid skötseln av läkarnas privatpatienter samt undersökning av prov som tagits av dem under tiden efter den 1 april inflyta 500.000 mark.

2 Avd. I:12. Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster.

Tillägg 10.000 mark. Motivering som under moment 2 i detta kapitel.

3 Avd. I:24. Kommunernas andelar i föregående års kostnader för underhåll av bygdevägar.

Momentet nytt. Anslag 307.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag konstateras att beloppet av de ersättningar för bygdevägarnas underhåll under föregående år, som kommunerna äga utbetala till landskapet uppgå sammanlagt till 306.279 mark.

4 Avd. II:1. Kommunernas andelar i föregående års kostnader för byggande av bygdevägar.

Kapitlet och momentet nytt. Anslag 690.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen i detta förslag hava kommunernas andelar i föregående års kostnader för byggande av bygdevägar fastställts till sammanlagt 689.400 mark.

Utgifter.2 Ht. I:1. Avlöningar.

Tillägg 35.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag föreslås ett anslag om 35.000 mark för erläggande av maskinskrivningstillägg åt renskriverskan Harriett Sundberg från och med den 1 mars 1961.

3 Ht. I:9. Till landskapsstyrelsens disposition för polisinrättningen.

Tillägg 600.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag får ytterligare följande anföras. De för poliskursens genomförande beräknade kostnaderna äro:

-11-

Arvoden åt lärarpersonal	350.000
Resekostnader och dagtraktamenten åt kursdeltagare	200.000
Löner åt extra konstaplar i Marie- hamn under två månader	600.000
Löner åt extra konstaplar i läns- mansdistrikten under två månader	200.000
Oförutsedda utgifter	<u>100.000</u>
Sammanlagt mark	<u>1.450.000</u>

I ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1961 har för utbildning av polismän under 9 Ht. I:14 anslagits 150.000 mark. Till landskapsstyrelsens disposition för Polisinrättningen i Mariehamn har under detta moment anvisats 100.000 mark och till disposition för polisväsendet på landet under 3 Ht. II:7 800.000 mark. Ifrågavarande grundanslagsbelopp äro givetvis upptagna med beaktande endast av vid budgetförslagets uppgörande beräkningsbara utgifter och äro följaktligen otillräckliga för att täcka även kostnaderna för sagda utbildningskurs. Särskilt bör måhända nämnas, att uti landskapsstyrelsens dispositionsmedel för polisväsendet även har inberäknats utgifterna för den extra polispersonal, som till följd av den utvidgade turist- och färjtrafiken på Åland sannolikt måste anställas för sommarmånaderna. Förenämnda moment tåla sålunda icke den belastning med utgifter, som utbildningskursen medför, utan åsidosättande av andra behov.

Med beaktande av det ovanstående, har landskapsstyrelsen ansett det motiverat och budgettekniskt riktigt, att i detta förslag föreslå tilläggsanslag till sådana belopp, som totalt erfordras för den mernämnda utbildningskursens genomförande, vilka fördelade på de berörda utgiftsmomenten skulle innebära ett tillägg om 600.000 mark under detta moment, 200.000 mark under 3 Ht. II:7 och 650.000 mark under 9 Ht. I:14.

3 Ht. II:1. Avlöningar.

Tillägg 70.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen i detta förslag och med beaktande av tillämpningen av ifrågavarande lagrum i riket, föreslås ett tilläggsanslag för dyrtortstillägg om 70.000 mark.

3 Ht. II:7. Till landskapsstyrelsens disposition för polisväsendet på landet
Tillägg 200.000 mark. Motivering som under 3 Ht. I:9.

4 Ht. II:1. Avlöningar.

Tillägg 7.000.000 mark. Med hänvisning till den allmänna moti-

veringen till detta förslag föreslås med avseende å övergången till det nya avlöningssystemet för sjukhusläkarna upptagande endast av ett nytt generellt undermoment för övergångstiden. Sedan de nya normerna i riket sanktionerats skulle erforderlig uppdelning på behövliga undermoment i senare budgetförslag genomföras. Det föreslagna anslaget kan under rådande omständigheter icke göra anspråk på större exakthet.

4 Ht. IV:7. Medicinalier (f).

Momentet nytt. Anslag 1.000.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag föreslås ett anslag om 1.000.000 mark för tuberkulosbyråns medicinalier. Emedan några erfarenheter av den kostnadsfria tuberkulosvården i berört avseende icke kunnat inhämtas under den korta tid tuberkuloslagen varit i kraft baserar sig anslagsbehovet på kostnaderna för de medicinalier som under innevarande år hittills anskaffats. På grund av att ifrågavarande lag publicerats först efter det sjukhusets budgetförslag för år 1961 blivit uppgjort medförde detta, att anslagsäskandet måste hänskjutas till detta budgetförslag.

4 Ht. V:1. Avlöningar.

Tillägg 100.000 mark. Principmotivering under 4 Ht. II:1. Beträffande Kumlinge sjukstuga kan totalavlöningssystemets återverkan anses vara endast partiell.

5 Ht. I:4. Städning (f).

Tillägg 400.000 mark. Enligt i riket gällande normer äger heltidsanställd skolstäderska ombesörja städningen av en städningssyta mellan 800- 1200 m². Vid städningssytans beräkning beaktas förutom golvyta även övriga städningssytor såsom pulpeter, klass-tavlor m.m. Städningssytan i Ålands lyceum beräknas för närvarande till ca 4.800 m². Sedan om- och tillbyggnaden av läroverket färdigställts, kommer städningssytan att uppgå totalt till ca 5.300 m², vilket beräknas ske från höstterminens början år 1961. En jämförelse av städerska påford städningssyta med andra skolor i riket och landskapet giver vid handen, att en städningssyta av ca 1.000 m² per städerska bör anses vara lämpligt. Härav följer, att sedan städningssytan i läroverket stigit till förenämnda 5.300 m², skulle detta förutsätta fem städerskor. För närvarande förfogar läroverket över tre årsavlönade och två timavlönade städerskor, av vilka sistnämnda den ena i detta nu handhar städningen av en yta om ca 470 m². Dock kommer även

hennes städningssyta att senare uppgå till förutsatta 1.000 m². Ehuru det ovarsagda skulle ge vid handen, att behov föreligger för inrättande av ytterligare tvenne extraordinarie städerskebefattningar vid läroverket, anser landskapsstyrelsen det likväl icke motiverat att i tilläggsbudget föreslå inrättande av befattningar av förenämnd karaktär.

På grund härav och då i grundanslaget för städning i ordinarie budgeten för år 1961 icke tillfullo beaktats förenämnda behov av timavlönade städerskor föreslås under momentet ett tilläggsanslag om 400.000 mark.

6 Ht. IV:1. Understöd åt föreningar.

Tillägg 200.000 mark. Den åländska fruktskörden beräknas i medeltal uppgå till ca 1,5 miljoner kg. Av denna mängd exporteras ca 1/5. År 1960 försålles till fastlandet ca 300.000 kg äpplen. Resten förbrukas inom landskapet och då i huvudsak som djurföda. Vissa år lämnas t.o.m. betydande mängder frukt oskördad. Anledningen härtill är att söka i avsaknaden av möjligheter att förädla icke marknadsduglig vara. Den äppelmängd som inte kommer ut i handeln har emellertid ett stort näringsvärde ifall den kunde förädlas till mos eller must. Av svenska erfarenheter har det visat sig att det lämpligaste sättet att förädla överskotts-äpplen är musttillverkning. Ålands Fruktodlarförening har ingående studerat denna fråga och har nu kommit så långt att alla beräkningar äro klara för inrättandet av ett mindre fruktmusteri i den gamla bastubyggnaden på Pehrsberg f.d. provinsialläkarboställe i Godby. Kostnaderna för ett tidsenligt musterier skulle komma att belöpa sig på 670.000. I detta belopp ingår inte den utrustning Ålands Fruktodlarförening anskaffade redan hösten 1960 och vilken utrustning kostade föreningen ca 150.000:-. Att helt finansiera det planerade musteriet med lånemedel är tänkbart för fruktodlarföreningen. Bidrag har allaredan utlovats av Finströms kommun samt ställts i utsikt av vissa ekonomiska företag inom landskapet. Landskapsstyrelsen anser emellertid det vore av största betydelse att få inrättat ett fruktmusteri inom landskapet och föreslår att landskapet skulle medverka med ett direkt bidrag om 200.000:-, utöver det belopp om 50.000:- som finnes upptaget i landskapets ordinarie budget för innevarande år. Ålands Fruktodlarförening avser att medelst hem- och småindustrilån täcka skillnaden mellan kostnadsförslaget och erhållna bidrag.

9 Ht. I:14. För utbildning av polismän (f).

Tillägg 650.000 mark. Med hänvisning till motiveringen under 3 Ht. I:9 föreslås ett tilläggsanslag om 650.000 mark.

10 Ht. II:7. Anskaffning av respirator till Ålands centralsjukhus.

Momentet nytt. Anslag 750.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen i detta förslag, föreslås ett anslag om 750.000 mark för ändamålet.

10 Ht. IV:1. Anskaffning av maskiner för jordförbättringsarbeten.

Tillägg 2.000.000 mark. I årets ordinarie budget finnes upptaget 5 miljoner mark för anskaffning av maskiner för jordförbättringsarbeten. Den grävmaskin, Åkerman-475, lantbruksavdelningen låtit anskaffa kostade fritt Helsingfors 8.679.000 mark. Transport- och försäkringskostnaderna uppgick till sammanlagt 129.343 mark. Av köpesumman har tillsvidare erlagts 7.250.000 mark, varav 750.000 mark utgör likvid för avdelningens gamla grävmaskin. Enligt de uppgjorda planerna skall även avdelningens mindre grävmaskin försälgas, men då denna försäljning ännu inte kunnat förverkligas på grund av grävningssarbeten i Jurmo, Brändö, anser landskapsstyrelsen att ett belopp om 2 miljoner mark bör observeras i årets första tilläggsbudget för detta inköp. Av det budgeterade beloppet kommer huvuddelen att användas som betalning av den nya maskinen samt ett mindre belopp för anskaffning och inköp av vissa smärre redskap och maskinella utrustningar. Sedan försäljningen av den mindre grävmaskinen verkställts kommer försäljningssumman att observeras såsom inkomst.

10 Ht. V:2. Anskaffning av vägmaskiner (r).

Tillägg 2.500.000 mark. För anskaffande av ett andra gruskrossaggregat har i tredje tillägg till ordinarie budgeten för år 1960 reserverats ca hälften av kostnaderna härför eller 2.500.000 mark. Då behovet av krossen, främst på grund av tillkomsten av bygdevägarna, i hög grad accentuerats, föreslås att nu observeras det resterande behovet för dennas anskaffning 2.500.000 mark. Nämnas må, att riksdagen höjde motsvarande moment i riksbudgeten för innevarande år med 300.000.000 mark.

10 Ht. V:4. Lager- och garagebyggnader (r).

Tillägg 2.500.000 mark. För byggandet av en uppvärmbär garage- och lagerbyggnad i Hammarland, avsedd för vägavdelningens bilar och vägmaskiner finnes i ordinarie budgeten för år 1961 upptaget 5.500.000 mark. Enligt den ursprungliga planen skulle denna

byggnad senare utökas med en bostadslokal för en maskinmontör, som samtidigt skulle handha gårdskarlssysslan. Emellertid gör sig behovet av en man på platsen gällande från första början, varjämte det blir fördelaktigare att uppföra den planerade bostaden redan i samband med garagebyggnaden. För ändamålet föreslås därför 2.500.000 mark.

11 Ht. II:3. Byggnadslån åt Ålands folkhögskola.

Momentet nytt. Anslag 8.000.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen till detta förslag föreslås ett anslag om 8.000.000 mark för utgivande av byggnadslån åt Ålands folkhögskola. Såsom jämförelsegrund beträffande lånets storlek kan ställas t.ex. folkhögskolan i Jämsä, vilken år 1958 erhöll ett byggnadslån om 10.000.000 mark för uppförande av en tillbyggnad. Denna tillbyggnad med en volym av 4.000 m³ och för vilken kostnaderna utgjorde 47.000.000 mark, blev färdig år 1956. För finansieringen av byggnadskostnaderna nödgades folkhögskolan bl.a. upptaga en kortfristig kredit på 20.000.000 mark. Motsvarande uppgifter om Ålands folkhögskola äro byggnadskostnader för elevinternatets uppförande ca 36.000.000 mark, kortfristiga lån 25.000.000 mark och färdigställande år 1960. Beaktar man att de kortfristiga lånen för Ålands folkhögskolas del äro 5.000.000 mark högre än dåvarande lån av motsvarande karaktär för Jämsä folkhögskola ävensom att Ålands folkhögskola uppbärs av en befolkningsgrupp på endast 20.000 personer finner man det föreslagna lånebeloppet tillfullo motiverat. Enligt uppgift från Skolstyrelsen löpa de ifrågavarande byggnadslånen med 4 procents ränta, medan lånetiden är 30 år. Närmare uppgifter om lånen har inbegärts, men ännu icke erhållits.

11 Ht. III:7. Bosättningslån.

Momentet nytt. Anslag 1.000.000 mark. Med hänvisning till den allmänna motiveringen i detta budgetförslag föreslås ett anslag om 1.000.000 mark för beviljande av bosättningslån. I ordinarie budgeten för år 1958 upptogs senast ett motsvarande förslagsanslag om 800.000 mark. I konformitet med motsvarande anslagsmoment i statsförslaget för år 1961 har detta moment givits formen av vanligt anslag.